श्री हरिः
ବସୁଦେବସୁତଂ ଦେବଂ କଂସଚାଣୂରମର୍ଦ୍ଦନମ୍ ।
ଦେବକୀପରମାନନ୍ଦଂ କୃଷ୍ଣଂ ବନ୍ଦେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁମ୍ ।।

॥ गीता पढ़ें, पढ़ायें, जीवन में लायें ॥

।। ଶ୍ରୀମଦ୍‌ଭଗବଦ୍ଗୀତା ବିବେଚନ ସାରାଂଶ ।।

ଅଧ୍ୟାୟ | 7: ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଯୋଗ

2/2 (ଶ୍ଳୋକ 15-30), ଶନିବାର, 25 ମେ 2024

ବିବେଚକ: ଗୀତା ବିଶାରଦ ଡାଃ ଶ୍ରୀ ସଞ୍ଜୟ ମାଲପାଣୀ ଜୀ

ୟୁଟ୍ୟୁବ୍ ଲିଙ୍କ୍ |: https://youtu.be/xk6LBYrG_UU

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭକ୍ତର ଲକ୍ଷଣ

ଉପକ୍ରମଣିକା :-

ଏହି ପବିତ୍ର ଗୀତା ଅଧିବେଶନ ପାରମ୍ପାରିକ ପ୍ରଦୀପ ପ୍ରଜ୍ବଳନ, ପ୍ରାର୍ଥନା, ହନୁମାନ ଚାଳିଶା, ଗୁରୁ ବନ୍ଦନା ଏବଂ ଦେଶପ୍ରେମ ଗୀତରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା। ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ, ଆମେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶ୍ଳୋକରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲୁ ଆଜି ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ସମଗ୍ର ଅଧ୍ୟାୟ ସମାପ୍ତ ହେବାକୁ ଅଛି, ତେଣୁ କୌଣସି ସମୟ ନଷ୍ଟ ନକରି ଆଜିର ଆଲୋଚନା ଅଧିବେଶନ ଆରମ୍ଭ କରିବା। ପଞ୍ଚଦଶ ପଦରେ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି, ମୁଁ ତୁମକୁ ଉଭୟ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ଶିଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛି। ଏପରି କେଉଁ ମନୁଷ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ମୋତେ ଚାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ପ୍ରାପ୍ତ ମଧ୍ୟ ହୋଇଯାଏ, ଆଉ କେଉଁମାନେ ଅଛନ୍ତି ଯାହାଙ୍କୁ ମୁଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ?

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ ଆଗକୁ କୁହନ୍ତି: -

7.15, 7.16

**ନ ମାଂ(ନ୍) ଦୁଷ୍କୃତିନୋ ମୂଢାଃ(ଫ୍), ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ ନରାଧମାଃ
ମାୟୟାପହୃତଜ୍ଞାନା, ଆସୁରଂ(ମ୍) ଭାବମାଶ୍ରିତାଃ॥15॥
ଚତୁର୍ବିଧା ଭଜନ୍ତେ ମାଂ(ଞ୍), ଜନାଃ(ସ୍) ସୁକୃତିନୋଽର୍ଜୁନ
ଆର୍ତୋ ଜିଜ୍ଞାସୁରର୍ଥାର୍ଥୀ, ଜ୍ଞାନୀ ଚ ଭରତର୍ଷଭ॥16॥**

କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଜ୍ଞାନକୁ ମାୟା ହରି ନେଇଛି, ଯେଉଁମାନେ ଆସୁର ସ୍ବଭାବର ଆଶ୍ରିତ ଏବଂ ନରାଧମ ତଥା ପାପାଚାରୀ, ସେଭଳି ମୂଢ ମନୁଷ୍ୟ ମୋର ଶରଣାପନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ।
ହେ ଭରତଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅର୍ଜୁନ ! ପବିତ୍ର କର୍ମ କରୁଥିବା ଅର୍ଥାର୍ଥୀ, ଆର୍ତ୍ତ, ଜିଜ୍ଞାସୁ ଓ ଜ୍ଞାନୀ (ପ୍ରେମୀ) --- ଏହି ଚାରିପ୍ରକାର ମନୁଷ୍ୟ ମୋତେ ଭଜିଥାନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ମୋର ଶରଣାପନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି।

ବିବେଚନ :-

ଆମ୍ଭେ ଉଭୟ ଶ୍ଲୋକକୁ ଏକତ୍ର ଭାବରେ କହିଛୁ କାରଣ କ'ଣ ଅଛି ଏବଂ କ'ଣ ନାହିଁ ଏହା ଜାଣିବା ଜରୁରୀ। ଆମର ପରମ୍ପରାରେ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ସେଠାରେ ନାହିଁ ଏବଂ ପୁନଶ୍ଚ ସେଠାରେ ଅଛି କହି ସବୁକୁ ଆଗକୁ ନେବାକୁ ସବୁଆଡେ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଉଛି ।

ଏହି ଦୁଇଟି ଶ୍ଲୋକ ମାଧ୍ୟମରେ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କୁହନ୍ତି - ମୋହମାୟା ଯୋଗୁଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ସୀମିତ, ଯେଉଁମାନେ ଆସୁରୀ ଭାବର ଆଶ୍ରୟ ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ମଣିଷ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ଘୃଣ୍ୟ ଏବଂ ପାପପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ମୂର୍ଖମାନେ ମୋ ଶରଣ ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ତେବେ ଭଗବାନଙ୍କ ଶରଣ କିଏ ନିଅନ୍ତି ? ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି-

चतुर्विधा भजन्ते मां(ञ्) - ଚତୁର୍ବିଧା ଭଜନ୍ତେ ମାଂ (ଞ୍)

ହେ ଭରତବଂଶୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅର୍ଜୁନ! ଯେଉଁମାନେ ପବିତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ ଆର୍ତ୍ତ, ଜିଜ୍ଞାସୁ ଅର୍ଥାତ୍ କୌତୁହଳୀ, ଅର୍ଥାର୍ଥୀ, ଜ୍ଞାନୀ ବା ପ୍ରେମୀ - ଏହି ଚାରି ପ୍ରକାରର ଲୋକ ମୋତେ ପୂଜା କରନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନେ ମୋ ଶରଣ ନିଅନ୍ତି । ଈଶ୍ୱର କହିଛନ୍ତି କିଏ ଶରଣ ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ କିଏ ଶରଣ ନିଅନ୍ତି - ଏ ଦୁଇପ୍ରକାର ଭଗବାନ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି। ଏଠାରେ ଭଗବାନ ଚମତ୍କାର ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି -

दुष्कृतिनो मूढाः। - ଦୁଷ୍କୃତିନୋ ମୂଢାଃ

ମୂଢ ଶବ୍ଦକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ | ଏଠାରେ ମୂଢ ବା ମୂର୍ଖ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଅଜ୍ଞାନୀ। ବାସ୍ତବରେ ମୂର୍ଖ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଅଜ୍ଞମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହିଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି - ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଲୋକ ଅଛନ୍ତି - ଗୋଟିଏ ଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ଅଜ୍ଞାନୀ।

ପ୍ରଥମେ ଭଗବାନ ଏଠାରେ ଅଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିଚୟ ଦେଇ କହୁଛନ୍ତି -

माययापहृतज्ञाना - ମାୟୟାପହୃତଜ୍ଞାନା

ଯାହାଙ୍କ ଉପରେ ଏପରି ମାୟାଭ୍ରମର ପରଦା ଟାଣି ହୋଇଛି ଯେ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ଆଉ କିଛି ଦେଖି ପାରିବେ ନାହିଁ, ଯେପରି କେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଆଖିରେ ପଟି ବାନ୍ଧି କୁହନ୍ତି ଯେ ମୋତେ କିଛି ଦେଖା ଯାଉନାହିଁ। ସେ କିଛି ଦେଖିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି, ସେ ନିଜେ ଏଥିପାଇଁ ଦୋଷୀ, ଯଦି ଆଖିରୁ ପଟି ଅପସାରିତ ହୁଏ ତେବେ ସେ ଦେଖି ପାରିବେ। ଜଣେ ଓଢଣା ପିନ୍ଧିଥିବା ମହିଳା କୁହନ୍ତି, ମୁଁ କିଛି ଦେଖିପାରୁ ନାହିଁ । ଭଗବାନ ତାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେ ଓଢଣା ହଟାଇଲେ ସିନା ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦେଖିପାରିବେ। ସେହିପରି ଏଠାରେ ପରଦା ହେଉଛି - ମାୟା, ମୋହ। ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ ନିଜକୁ ମାୟା ମୋହର ଆବରଣରେ ଆଚ୍ଛାଦନ କରି ରଖିବ, ଭଗବାନ କିପରି ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବେ? ଭଗବାନ ଅଛନ୍ତି। ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ, ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଶଶି ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟରେ ଯେଉଁ ତେଜ ଅଛି, ମୁଁ ସେହି ତେଜ, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା।

प्रभास्मि शाशिसूर्यो - ପ୍ରଭାସ୍ମି ଶଶିସୂର୍ଯୋ

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ବାହାରୁଥିବା ଆଲୋକକୁ ପ୍ରଭା କୁହନ୍ତି। ଏହା କୌଣସି ଭେଦଭାବ ନକରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଲୋକ ଦେଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ କେହି କେହି ତାଙ୍କ କବାଟ ବନ୍ଦ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଆଲୋକ ଦେଖିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଆଲୋକ ଆପଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରରେ ଅଛି, ଆପଣ ଏହାକୁ ଦେଖିପାରୁ ନାହାଁନ୍ତି କାରଣ ଆପଣ କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । କବାଟ ଖୋଲିଲେ, ଆଲୋକ ଆସିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ। ବର୍ଷା ହେଉଛି କିନ୍ତୁ ଯଦି ହାଣ୍ଡିକୁ ଓଲଟା କରି ରଖାଯାଏ ତେବେ ବର୍ଷା ପାଣି ଏଥିରେ କିପରି ଆସିବ? ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ସେଠାରେ ବର୍ଷା ହେଉନାହିଁ ।

ଭଗବାନ ସବୁଠାରେ ଅଛନ୍ତି। ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସବୁଆଡେ ସର୍ବତ୍ର ଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଆମେ ମାୟା ମୋହ ରୂପୀ ଅଜ୍ଞତାର ପଟି ଆଖିରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଛୁ। ଯଦି ତୁମେ ନିଜକୁ ମୋହମାୟାର ଆବରଣରେ ଆଚ୍ଛାଦନ କରିବ, ତେବେ ତୁମେ କିପରି ଜାଣିବ ଯେ ଭଗବାନ ଅଛନ୍ତି ? ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଭଗବାନ କେଉଁଠାରେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବେ, ଆଲୋକ କେଉଁଠାରେ ଦେଖାଯିବ? ଆଲୋକର ଅନୁପସ୍ଥିତି ହିଁ ଅନ୍ଧକାର। ଯେତେବେଳେ ଈଶ୍ବର ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଲୋକ ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନରୁ ଦୂରେଇ ଯାଏ, ତା'ର ମୂର୍ଖତା, ମୂଢତା ଏବଂ ଅଜ୍ଞତା ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରକୁ ନେଇଯାଏ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେ ଅନ୍ଧକାରକୁ ଯାଏ, ସେ ଅମଣିଷ ହୋଇଯାଏ। ସମସ୍ତ ପାପକର୍ମ ଅନ୍ଧକାରରେ ହୁଏ। ଅନ୍ଧାରରେ ଚୋରି କାମ ହୁଏ। ସେହି ଆସୁରୀ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଅନ୍ଧକାରରେ ମନକୁ ଆସେ। ଭଗବାନ କୁହନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ମାୟାରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ଯେଉଁମାନେ ଅଜ୍ଞତାର ଆବରଣରେ ଆବୃତ, ସେମାନେ କିଛି ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ। ଏହିପରି ଲୋକମାନେ ଆସୁରୀ ପ୍ରକୃତିର ଆଶ୍ରୟ ନେବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ଖରାପ ଏବଂ ପାପପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ଏହିପରି ପ୍ରକୃତିର ଲୋକମାନେ କିପରି ମୋ ପାଖରେ ଶରଣ ନେଇ ପାରିବେ?

ଭଗବାନ ପୁଣି କୁହନ୍ତି - ଚାରି ପ୍ରକାରର ମନୁଷ୍ୟ ମୋ ଶରଣକୁ ଆସନ୍ତି।

1) ପୀଡିତ, ଦୁଃଖୀ ଅଥବା ଆର୍ତ୍ତ

2) ଜିଜ୍ଞାସୁ

3) ଅର୍ଥାର୍ଥୀ ବା ଧନର କାମନା ରଖୁଥିବା

4) ଜ୍ଞାନୀ ବା ଭଗବଦ୍‌ପ୍ରେମୀ

ଏମାନେ ଚାରୋଟି ବର୍ଗର ଭକ୍ତ। ଚାରୋଟି ସ୍ତରର ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ପବିତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି। ଆର୍ତ୍ତ ଅର୍ଥ ପୀଡାର ସହିତ ଯିଏ ମୋତେ ଡାକନ୍ତି । ତୁମ ପିଲାଦିନରେ ତୁମେ ତୁମ ମାତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଆନ୍ତରିକତା ସହିତ ଡାକିଥିବ। ଯେତେବେଳେ କଣ୍ଟା ପାଦରେ ବାଜିଥାଏ, ପିଲାଟି ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହୋଇ ମାଆକୁ ଡାକିଥାଏ । ସେହିଭଳି, ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭକ୍ତି ସହିତ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଡାକିଲେ, ଜଣେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚେ । ସେହି ଅନୁଭବ ସହିତ ଭକ୍ତ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଭଗବାନଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଧ୍ରୁବ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକିଥିଲେ। ପ୍ରହ୍ଲାଦ କହିଲେ - "ହେ! ପ୍ରଭୁ ଦୟାକରି ବର୍ତ୍ତମାନ ହିଁ ତୁମେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସ କାରଣ ଏ ପରୀକ୍ଷା ମୋର ନୁହେଁ, ବରଂ ତୁମର । ମୋ ପିତା ପଚାରୁଛନ୍ତି, ତୁମର ଭଗବାନ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଅଛନ୍ତି କି? ମୁଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଭକ୍ତିର ସହିତ କହିଲି, ହଁ, ଭଗବାନ ସମଗ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଉପସ୍ଥିତ। ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଆପଣ ମଧ୍ୟ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଅଛନ୍ତି । ହେ ଈଶ୍ୱର! ସ୍ତମ୍ଭରୁ ପ୍ରକଟ ହୁଅନ୍ତୁ।"

ହିରଣ୍ୟକଶ୍ୟପ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯେ କୌଣସି ମଣିଷ କିମ୍ବା ଅସୁର ତା'ର ହତ୍ୟା କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଦିନ କି ରାତିରେ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ତା'ର ହତ୍ୟା କରିପାରିବ ନାହିଁ, ତା'ର ମୃତ୍ୟୁ ପୃଥିବୀରେ କିମ୍ବା ଆକାଶରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ବାହାରେ, ଘର ଭିତରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସେ ମରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ବରଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ, ହିରଣ୍ୟକଶ୍ୟପ ନିଜେ ସ୍ୱଘୋଷିତ ଈଶ୍ୱର ହେଇଗଲେ। ନାରାୟଣଙ୍କୁ ପୂଜା କରୁଥିବା ପୁଅକୁ ଏକ ଉଚ୍ଚ ପର୍ବତରୁ ଠେଲିଦେଲେ। ନାରାୟଣଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଫୁଟୁଥିବା ଏକ ତେଲ କଡ଼ାଇ ମଧ୍ୟରେ ରଖିଦେଲେ। ହାତୀର ପାଦ ତଳେ ଦଳି ଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ। "ଓମ୍ ନମୋଃ ନାରାୟଣ"ର ଜପ ସହ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଅନ୍ତର ଦେଇ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକି ଲାଗିଲେ । ତେଣୁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ତମ୍ଭରୁ ପ୍ରକଟ ହେବାକୁ ପଡିଲା । ଯିଏ ଏପରି ଆନ୍ତରିକତାର ସହିତ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଡାକିବ ସେ ତୁରନ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିପାରିବ।

ଆମେ ଆରତୀ କିପରି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁ ? ଆଜିକାଲି ଆରତୀ ମଧ୍ୟ ଏକ ଶୋ'ରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି, ଆମେ ଦୀପ ଜାଳି ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଭଗବାନଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଘୂରାଇ ଦେଉ। ପ୍ରକୃତ ପୀଡନ ହୃଦୟରୁ ଆସିଥାଏ, ଠିକ୍ ଯେପରି ଶିଶୁଟି ତାଙ୍କ ପାଦରେ କଣ୍ଟା ଫୁଟିବା ପରେ ନିଜ ମାଆକୁ ଡାକେ । ମା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଚାରନ୍ତି, "ମୋ ପିଲା ସହିତ ଏ କ'ଣ ହେଲା ?" କାରଣ ଦୁଃଖ ତ ହୃଦୟର ଗଭୀରତାରୁ ଆସିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଆରତୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁ, ଦୀପକୁ ଭଗବାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବୁଲାଉ, ସେତେବେଳେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଚେହେରା ଦେଖିବା ପରେ ଆମେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁ ଏବଂ ଖୁସି ହୋଇଥାଉ। ମନୁଷ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଆନନ୍ଦରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ, ଜଣେ ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିପାରେ। ଏପରି ଆତୁର ଭକ୍ତି ଏବଂ ନିର୍ମଳ ହୃଦୟ ଥିବା ମନୁଷ୍ୟ ହିଁ ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ପାରନ୍ତି ।

କିଛି ଲୋକ ଜିଜ୍ଞାସୁ ହୋଇଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ସର୍ବଦା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟ ପଛରେ ଥିବା କାରଣ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଥାଆନ୍ତି । ନିହିତ କାରଣ ଯଦି ବାହ୍ୟ ଜଗତରୁ ପାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ତେବେ ତାହାକୁ ସେମାନେ ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀ ହୋଇ ଖୋଜିବା ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅନ୍ତି। ସେତେବେଳେ ଅନ୍ତଃକରଣରୁ ଶବ୍ଦ ଆସେ - "ମୁଁ କିଏ, ମୁଁ କିଏ, ମୁଁ କିଏ," ଆଉ ଭିତରୁ ଏହାର ଉତ୍ତର ବି ମିଳେ - "ସୋଃ ଅହଂ,ସୋଃ ଅହଂ,ସୋଃ ଅହଂ" ଏଠାରେ ସୋଃ - ଭଗବାନ ବା ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ଏବଂ ଅହଂ- ଜୀବାତ୍ମାକୁ ବୁଝାଯାଉଛି।

प्रणवः सर्ववेदेषु शब्दः खे पौरुषं नृषु।

ସମସ୍ତ ବେଦମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଣବ, ଆକାଶରେ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ।

ଏଠାରେ "କିଏ-ମୁଁ ଏବଂ ମୁଁ-କ'ଣ" କାହାକୁ ବୁଝାଉଛି। କୋଽହଂରୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନ "କ" ଏବଂ ସୋଽହଂରୁ "ସ" ବ୍ୟଞ୍ଜନର ଅପସାରଣ କରିବା ପରେ ଯାହା ରହିଯାଏ ତାହା ହେଉଛି ଓମ୍, ଅର୍ଥାତ୍ ଦୀର୍ଘ ଓମ୍‌କାର । 'କୋଽହଂ' (ମୁଁ କିଏ) ଏବଂ 'ସୋଽହଂ' ହେଉଛି ଆମ ଭିତରର ସ୍ୱର। ସମସ୍ତ ବେଦରେ ପ୍ରଣବ, ସେହି ଓମ୍‌କାର ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ, ଆମର ମୂଳାଧାର ଚକ୍ରରୁ କମ୍ପନ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଆମେ ଆମର ଦୁଇ ଆଙ୍ଗୁଠି ସହିତ ଉଭୟ କାନକୁ ବନ୍ଦ କରି ଆଙ୍ଗୁଠିର ବାହ୍ୟ ପୃଷ୍ଠରେ ଓଁ ର କମ୍ପନ ଅନୁଭବ କରିପାରିବା। ଓଁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆମ କାନ-ପର୍ଦାରେ କମ୍ପନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ 'ଓଁ' ଅକ୍ଷରର କୌଣସି ବିଶେଷ ଅର୍ଥ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାର ଲିଖନ ନିମନ୍ତେ ଆମେ ଏକ ବିଶେଷ ପ୍ରକାରର ପ୍ରତୀକ ସ୍ୱରୂପ ଲିପି ଲେଖୁ, କିନ୍ତୁ ଆମର ବର୍ଣ୍ଣମାଳାରେ ସେପରି କୌଣସି ପ୍ରତୀକ ମହଜୁଦ୍ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହା ବିଷୟରେ ସବିଶେଷ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏବେବି ଚେଷ୍ଟାରତ । ଯେଉଁମାନେ ଜିଜ୍ଞାସୁ ସେମାନେ ଅନ୍ତଃର୍ମନ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ।

ଆର୍ତୋ ଜିଜ୍ଞାସୁରର୍ଥାର୍ଥୀ - ଅର୍ଥାର୍ଥୀ ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁମାନେ ଅର୍ଥ ବା ଧନ ଚାହୁଁଛନ୍ତି। ଯେଉଁମାନେ ପବିତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଧନ ଅର୍ଜନ କରନ୍ତି ।

ଜନାଃ ସୁକୃତିନୋର୍ଜୁନ - ଯେଉଁମାନେ ଭୁଲ୍ କାମ କରୁନାହାଁନ୍ତି। ଏହି ପ୍ରକାରର ଲୋକ ଯେଉଁମାନେ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ଅଟନ୍ତି ।

ଯେଉଁମାନେ ଭଲ କାମ କରି ଧନ ଅର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନେ ମଧ ମୋତେ ପ୍ରାପ୍ତ କରିପାରନ୍ତି ।

ଜଣେ ଯୁବକ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଷ୍ଠାବାନ ତପସ୍ୱୀ ଥିଲେ। ତପସ୍ୟା ପରେ ସେ ସିଦ୍ଧତା ହାସଲ କଲେ। ଗୋଟିଏ ଗୋଡରେ ଠିଆ ହୋଇ ସେ ଏକ ଗଛ ତଳେ ତପସ୍ୟା କରୁଥିଲେ। ଜପ ଚାଲିଥିଲା। ସେହି ଗଛରେ ବସିଥିବା ଏକ ପକ୍ଷୀ ତାର ମଳ ତ୍ୟାଗ କଲା ଏବଂ ସେହି ମଳ ତପସ୍ୱୀଙ୍କର କାନ୍ଧରେ ପଡିଗଲା। ତପସ୍ୱୀ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ ପକ୍ଷୀକୁ ଦେଖିଲେ। ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଅହଙ୍କାର ବିକଶିତ ହୁଏ, ଯାହା ପରେ କ୍ରୋଧର ରୂପ ନେଇଥାଏ । ଅସନ୍ତୋଷର ଅହଂକାର ସ୍ୱରୂପ କ୍ରୋଧ ହେତୁ ପକ୍ଷୀଟି ପାଉଁଶ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ସେହି ତପସ୍ୱୀ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଗଲେ, କାରଣ ପକ୍ଷୀକୁ କେବଳ ସେ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ, ପକ୍ଷୀଟି ପାଉଁଶ ହୋଇଗଲା।

ତପସ୍ୱୀ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବା ପାଇଁ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ। ଏକ ଘର ସାମ୍ନାରେ "ଭିକ୍ଷାଂ ଦେହି" କହି ଡାକିଲେ କିନ୍ତୁ ଭିତରୁ କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଆସି ନଥିଲା। ତା'ପରେ ଯୁବ ତପସ୍ୱୀ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ଭିକ୍ଷା ମାଗିଲେ, ତୁରନ୍ତ ଭିତରୁ ଏକ ସ୍ୱର ଆସିଲା, ମହାରାଜ, କିଛି ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କର। ମୁଁ ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛି । ଅପେକ୍ଷା କର, ଭିକ୍ଷା ବିନା ଯାଅ ନାହିଁ । ତପସ୍ୱୀ ବାହାରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ। ଆଉ କିଛି ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେବା ପରେ ତପସ୍ୱୀ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ପାଟି କରି କହିଲେ,"ଭିକ୍ଷାଂ ଦେହି"। ଏହି ସ୍ୱରରେ କ୍ରୋଧଭରା ଥିଲା। ଗୃହିଣୀ ଭିତରୁ ଆସି ତାଙ୍କ ବ୍ୟାଗରେ ଚାଉଳ, ଡାଲି ଏବଂ ମଇଦା ରଖି କହିଲେ, "ମହାରାଜ, ତୁମେ ବିନା କାରଣରେ ରାଗିଗଲ । ମୁଁ କହିଲି ଯେ ମୁଁ ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛି। ମୁଁ ମୋର ଅସହାୟ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସେବା କରୁଥିଲି, ଯିଏ ନିଜେ କାମ ନିଜେ କରିପାରିବେ ନାହିଁ। ମୋର ଅସହାୟ ପତି ସେବା ପ୍ରଥମ ଧର୍ମ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ମୁଁ ତାକୁ ଶେଷକରି ଏଠାକୁ ଆସିଛି। ଆପଣ ବିନା କାରଣରେ କ୍ରୋଧିତ ହେଲେ। ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ରାଗିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ। ଆପଣ କ'ଣ ଭାବୁଛନ୍ତି, ସେହି ପକ୍ଷୀ ଯେପରି ଆପଣଙ୍କର କ୍ରୋଧର ନିଆଁରେ ପାଉଁଶ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ମୁଁ ମଧ ପାଉଁଶ ହୋଇ ଜଳିଯିବି।" ଯୁବକ ତପସ୍ୱୀ ଚିନ୍ତା କଲେ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ପକ୍ଷୀଟି ପାଉଁଶ ହୋଇଯାଇଥିଲା ସେଠାରେ କେହି ନଥିଲେ, ତେବେ ଏହି ମହିଳା କିପରି ଜାଣିଲେ? ତପସ୍ୱୀ ପଚାରିଲେ, "ମା, ମୋତେ କୁହ, ତୁମେ କିପରି ଜାଣିଲ?" "ମୋର ସମୟ ନାହିଁ ମୁଁ ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସେବା କରୁଛି, ଯାହା ମୋର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ। ଯଦି ଆପଣ ଜାଣିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ସାମ୍ନାରେ ସେହି ସଚ୍ଚୋଟ ଦୋକାନୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଆନ୍ତୁ, ସେ ଆପଣଙ୍କୁ କହିବେ"।

ତପସ୍ୱୀ ସେହି ଦୋକାନୀ ପାଖକୁ ଗଲେ। ଦୋକାନରେ ପୂର୍ବରୁ ଜଣେ ଗ୍ରାହକ ଛିଡା ହୋଇଥିଲେ। ଦୋକାନୀ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ତପସ୍ୱୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ କଲା ଏବଂ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା। ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାହକ ସରିଗଲା, ଦୁଇ ଗ୍ରାହକ ସରିଗଲେ, ତିନି ଗ୍ରାହକ ହୋଇଗଲେ। ତପସ୍ୱୀ ଜିଜ୍ଞାସା ବଶତଃ ଆଗକୁ ଆସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ। ତପସ୍ୱୀ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, ଦୟାକରି ମୋତେ କୁହ ସେହି ମହିଳା କିପରି ଜାଣିଲେ? "ଆପଣ ଏହା ଜାଣିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି କି ମହିଳା ଜଣକ କିପରି ଜାଣିଲେ ଯେ ପକ୍ଷୀଟି ଭସ୍ମ ହୋଇ ଯାଇଛି? ମୋର ସମୟ ନାହିଁ, ଯଦି ତୁମେ ଶୀଘ୍ର ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ତେବେ ସେହି କଂସାଇ ପାଖକୁ ଯାଅ, ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ ନାହାନ୍ତି, ତାଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ କୌଣସି ଗ୍ରାହକ ନାହାଁନ୍ତି ।

ତପସ୍ୱୀ ସେ କଂସାଇ ନିକଟକୁ ଗଲେ। ସେ ସେହି ସମୟରେ ଛେଳି ବଧ କରୁଥିଲେ। ମାଂସକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ଦେଉଥିଲେ। "ସେ କୁଆଡେ ଆସିଛନ୍ତି ବୋଲି ଭାବି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ। ଏହି କଂସାଇ ମୋତେ କହିବ?" ତପସ୍ୱୀଙ୍କ ମୁହଁର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ଥିଲା ଯାହା ଦର୍ଶାଉଥିଲା ଯେ ସେ ଖୁସି ନୁହଁନ୍ତି। ତା'ପରେ କଂସାଇ ଉପରକୁ ଚାହିଁ କହିଲା, "ମୁଁ ଜାଣେ, ତୁମେ ମୋର କାମ ପସନ୍ଦ କରୁନାହଁ, ତଥାପି ତୁମେ ଠିଆ ହୋଇଛ । ତୁମେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଛ କି ସେହି ମହିଳା ଏବଂ ତୁଳାଦାର ଦୋକାନୀ କିପରି ଜାଣିଲେ ଯେ ପକ୍ଷୀଟି ପାଉଁଶ ହୋଇଯାଇଛି?" ଏହା ଶୁଣି ତପସ୍ୱୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଓ ପଚାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ତୁମେ କ'ଣ ସାଧନା କର? କଂସାଇ କହିଲା, ମୁଁ କିଛି ଜାଣି ନାହିଁ । ତୁମେ ସାମ୍ନାକୁ ଆସିଲ, ଭିତରୁ ଏକ ସ୍ୱର ଆସିଲା। କଂସାଇ କହିଲା, ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଗୋଟିଏ କାମ କରୁଛି। ସକାଳେ ଗାଧୋଇବା ପରେ ମୁଁ ଭକ୍ତି ସହିତ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଉପାସନା କରେ। ମୋର ପିତାମାତାଙ୍କର ସେବା କରିବା ପରେ, ମୁଁ ମୋ ଦୋକାନକୁ ଆସେ। ମୁଁ ମୋର ପରମ୍ପରା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା ମନେ ରଖେ। ଯେତେବେଳେ ଛୁରୀ ଗତି କରେ, ସେତେବେଳେ 'ସାର-ସର' ଛୁରୀ ଶବ୍ଦରେ ମୋ ମନକୁ ଆସେ, 'ରାମ-ରାମ 'ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଏହାକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରେ, ସେ ଶବ୍ଦ ମତେ 'ଶ୍ୟାମ-ଶ୍ୟାମ' ଶୁଣାଯାଏ। ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାହାକୁ ମୁଁ ଠକି ନାହିଁ। ଆସୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ମଧରେ ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କ ରୂପ ଦେଖେ। ଏହି କାରଣରୁ ମୁଁ ମହିଳା ଏବଂ ଦୋକାନୀ କିପରି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ, ଜାଣି ପାରିଲି।"

ତିନି ଜଣଙ୍କ ମଧରୁ ଦୁଇଜଣ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଧନୀ ଥିଲେ। ଉଭୟ ଦୋକାନୀ ଏବଂ କଂସାଇ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାରରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ 'ସୁକୃତିନୋର୍ଜୁନ', ଯିଏ ଏପରି କାମ କରନ୍ତି, ସେ ମଧ ମୋତେ ପ୍ରାପ୍ତ କରନ୍ତି ।

ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବୁଝିଛନ୍ତି ଯେ, ସମସ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ମୁଁ ଉପସ୍ଥିତ ଅଛି। ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଉପଲବ୍ଧ। ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଧା ସମୟ ଦିନରେ ପ୍ରକାଶ ପାଆନ୍ତି, ରାତିରେ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଏହା ମଧ ରାତିରେ ହୋଇଥାଏ। ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀ ଘୂରିବ, ତା'ର ପଛକୁ ବୁଲିବ। ଏହା ପଛରୁ କିପରି ଦେଖାଯିବ? ଯେଉଁ ମୂର୍ଖ ଲୋକମାନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କଠାରୁ ବିମୁଖ ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ କିପରି ଦେଖିବେ? ଜ୍ଞାନୀମାନେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରନ୍ତି।

चतुर्विधा भजन्ते मां(न्),जनाः(स्) सुकृतिनोऽर्जुन। - ଚତୁର୍ବିଧା ଭଜନ୍ତେ ମାଂ(ନ୍), ଜନାଃ(ସ୍) ସୁକୃତିନୋର୍ଜୁନ

ତେଷାଂ(ଞ୍) ଜ୍ଞାନୀ ନିତ୍ୟଯୁକ୍ତ, ଏକଭକ୍ତିର୍ବିଶିଷ୍ୟତେ
ପ୍ରିୟୋ ହି ଜ୍ଞାନୀନୋଽତ୍ୟର୍ଥମ୍, ଅହଂ(ମ୍) ସ ଚ ମମ ପ୍ରିୟଃ॥17॥

ସେହି ଚାରିପ୍ରକାର ଭକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମୋ' ଠାରେ ନିତ୍ୟଯୁକ୍ତ ଅନନ୍ୟ ଭକ୍ତିସମ୍ପନ୍ନ ଜ୍ଞାନୀ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରେମୀଭକ୍ତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, କାରଣ ଜ୍ଞାନୀଭକ୍ତର ମୁଁ ଅତି ପ୍ରିୟ ଏବଂ ସେ ମଧ୍ୟ ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟ।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ସେହି ଚାରିପ୍ରକାର ଭକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ଯିଏ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ମୋ ସହିତ ଜଡିତ ହୋଇ ଅନନ୍ୟ ଭକ୍ତି କରନ୍ତି, ସେହି ଜ୍ଞାନବାନ ଏବଂ ସ୍ନେହୀ ଭକ୍ତ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭକ୍ତ ଅଟନ୍ତି, କାରଣ ଜ୍ଞାନୀ ଭକ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ ଏବଂ ସେ ମଧ୍ୟ ମୋ ପାଇଁ ଅତି ପ୍ରିୟ ଅଟନ୍ତି।

ଏଠାରେ 'ଏକ ଭକ୍ତି' ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇଛି। ଆମର ଭକ୍ତି ମଧ୍ୟ ବଦଳେ, ଯଥା ଆଜି ସୋମବାର, ଆମେ ଭଗବାନ ମହାଦେବଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରିବା , ମଙ୍ଗଳବାର ଦିନ ଆମେ ବାଲାଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରୁଛୁ ଏବଂ ବୁଧବାର ଦିନ ଆମେ ଭଗବାନ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରୁଛୁ। ଆମେ ଏକ ପ୍ରକାର ଭକ୍ତି କରିବା ଉଚିତ। ଭକ୍ତିର ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ଅର୍ଥ ଅଛି।

ଆମର ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଆମ ମନରେ ଥିବା ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଉପରେ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ ବଦଳୁଥିବା (split) ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ନାମ ଦେଇଛନ୍ତି। ଆମେ ଏହି ପ୍ରକାରର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବହନ କରୁ। କିଛି ଘଟିବା ନ ଘଟିବା ଆଗରୁ ମନର ଭୟ ଯୋଗୁ ପୂଜା କରିଦେଉ। ଭଗବାନ ଭୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ ବରଂ କେବଳ ପ୍ରେମ ପାଇଁ। ଯିଏ ପ୍ରତିଦିନ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭକ୍ତି କରେ, ସେ ଜ୍ଞାନବାନ। ସେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଶିଖିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ମନରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ। ଏହା ସାଧୁମାନେ କହିଛନ୍ତି ଏବଂ ଭଗବାନ ନିଜେ ଭଗବଦ୍ ଗୀତାରେ କହିଛନ୍ତି। "ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ପଚାରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ। ମା କହିଲେ, 'ସେ ତୁମର ପିତା'। ଆମେ ଏହାକୁ ସମ୍ମାନ ସହିତ ଗ୍ରହଣ କରୁ। ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନର ସହିତ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି। ଏକ ଭକ୍ତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜ୍ଞାନ। ଏହିପରି ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମୋ ପାଇଁ ପ୍ରିୟ ଏବଂ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରିୟ ଅଟେ । ସେମାନଙ୍କ ଏବଂ ମୋ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ। ସେମାନେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ। ଜଣେ ଜ୍ଞାନୀ ଭକ୍ତ ତାଙ୍କ ମନ ମାଧ୍ୟମରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ରହନ୍ତି। ତାଙ୍କର ଭକ୍ତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଟେ। ଭଗବାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଥିବା ଭକ୍ତ ଜଣେ ଜ୍ଞାନୀ ଭକ୍ତ। ସେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଆନ୍ତି, ସେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ଚାହାଁନ୍ତି ନାହିଁ, ସେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ନିସ୍ୱାର୍ଥପର ପ୍ରେମ ଚାହାଁନ୍ତି। ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବୁଝନ୍ତି ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପରମାତ୍ମା ଅଛନ୍ତି ଓ ସେମାନେ ସେହି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ପରବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।ଜ୍ଞାନରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଭକ୍ତି ।

7.18

ଉଦାରାଃ(ସ୍) ସର୍ବ ଏବୈତେ, ଜ୍ଞାନୀ ତ୍ୱାତ୍ମୈବ ମେ ମତମ୍
ଆସ୍ଥିତଃ(ସ୍) ସ ହି ଯୁକ୍ତାତ୍ମା, ମାମେବାନୁତ୍ତମାଂ(ଙ୍) ଗତିମ୍॥18॥

ପୂର୍ବୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ବଡ ଉଦାର (ମହାନ୍)। କିନ୍ତୁ ମୋ ମତରେ ଜ୍ଞାନୀ (ପ୍ରେମୀ) ମୋର ସ୍ୱରୂପ, କାରଣ ସେ ମୋ ସହ ଅଭିନ୍ନ ଏବଂ ମୋଠାରୁ ବଳି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗତି ନାହିଁ ବୋଲି ଜାଣି ମୋ' ଠାରେ ସେ ଦୃଢଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅଟେ।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ କହିଛନ୍ତି ଯେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ବହୁତ ଉଦାର ଭାବ ଏବଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି। ସେ ଦୁଃଖୀ ହେଉ କିମ୍ବା ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ହେଉ, ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ମୋର ସ୍ୱରୂପ। ସେ ମୋ ପାଇଁ ବହୁତ ପ୍ରିୟ। ଭଗବାନ ଏଠାରେ ବହୁତ ଗଭୀର ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରି କହୁଛନ୍ତି - 'ଏହା ମୋର ମତ' ।

ଜ୍ଞାନୀ ତ୍ୱାତମୈବ ମେ ମତମ୍

ପ୍ରେମୀ ମୋର ସ୍ୱରୂପ - ଏହା ମୋର ମତ। ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି, ସେ ମୋ ଠାରୁ ଅଭିନ୍ନ, ତେଣୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ। ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଧି ଏହାଠାରୁ ଭଲ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଏହା ହିଁ କେବଳ ମୋ ଭିତରେ ଦୃଢ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ।

ଯୁକ୍ତାତ୍ମା ଅର୍ଥ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ବିଶ୍ୱାସ। ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଛନ୍ତି, ଏହା କେହି ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ। ଯେପରି ଶ୍ରଦ୍ଧା ହିଁ ଦୃଢ ବିଶ୍ୱାସ, ସେହିଭଳି ଆସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଦୃଢ ବିଶ୍ୱାସ ଆଉ ବିଶ୍ୱାସ କୁହେ, "ଇଶ୍ୱର ବିଦ୍ୟମାନ।"

ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ସହିତ କହିଥିଲେ ଯେ ଈଶ୍ୱର ଏହି ସ୍ତମ୍ଭରେ ଅଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ସେହି ସ୍ତମ୍ଭରେ ଆବିର୍ଭାବ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା। ରାଜା ମୀରାବାଇ ପାଇଁ କପ୍‌ରେ ବିଷ ପଠାଇଲେ। ମୀରାବାଇ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରେମରେ ଲୀନ ହୋଇଯାଇଥିଲେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହରିର ପ୍ରଶଂସା ଗାଉଥିଲେ। ସେ ବିଷକୁ ଈଶ୍ୱରରଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ଭାବି ପିଇଲେ। ତେଣୁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଭକ୍ତ ପାଇଁ ବିଷକୁ ଅମୃତରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ପଡିଲା। ଏହିପରି ଭକ୍ତି ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏହାକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ପଡିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କଣିକାରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଅନୁଭବ କର। ସବୁରି ଭିତରେ ଆମେ ତାଙ୍କର ରୂପ ଦେଖ।ଏହିପରି ଭକ୍ତମାନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସହିତ ଏକ ହୁଅନ୍ତି। ସେମାନେ ଈଶ୍ବରଙ୍କଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଈଶ୍ବର ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି ।

7.19

ବହୁନାଂ(ଞ୍) ଜନ୍ମନାମନ୍ତେ, ଜ୍ଞାନବାନ୍ମାଂ(ମ୍) ପ୍ରପଦ୍ୟତେ
ବାସୁଦେବଃ(ସ୍) ସର୍ବମିତି, ସ ମହାତ୍ମା ସୁଦୁର୍ଲଭଃ॥19॥

ଅନେକ ଜନ୍ମର ଅନ୍ତିମ ଜନ୍ମରେ ଅର୍ଥାତ୍ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମରେ 'ସବୁକିଛି ପରମାତ୍ମା' --- ଏହି ଜ୍ଞାନସମ୍ପନ୍ନ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ମୋର ଶରଣାପନ୍ନ ହୁଏ, ସେ ମହାତ୍ମା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଲଭ ।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅନେକ ଜନ୍ମ ପରେ ଶେଷ ଜନ୍ମରେ ଅର୍ଥାତ୍ ମାନବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜନ୍ମରେ ସବୁକିଛି ପରମାତ୍ମା ହେଅଥାଆନ୍ତି । ଏହିପରି ମୋ ଆଶ୍ରୟ ନେଉଥିବା ଜ୍ଞାନୀ ମହାତ୍ମା ବହୁତ କ୍ୱଚିତ୍। ସେ ସ୍ୱୟଂ ବାସୁଦେବ ହେଇଯାଆନ୍ତି। ତାଙ୍କର ଏବଂ ମୋ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହେ ନାହିଁ। ଏପରି ମହାତ୍ମା ବହୁତ ଦୁଲଭ ଅଟନ୍ତି। ସହସ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ହିଁ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି ପାରନ୍ତି।

ତୁମେ ବହୁତ ଭାଗ୍ୟବାନ ଯେ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଛ। ତୁମେ ଆଗ୍ରହୀ, ଜିଜ୍ଞାସୁ ଯେ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ଜାଣିବାର କୌତୁହଳ ମନରେ ଉଠାଇଛ। ସମୟ ସରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଜୁମ୍ ମିଟିଂରେ ରହିବା ଜିଜ୍ଞାସାର ସଙ୍କେତ। ବହୁତ ଭାଗ୍ୟ ହେତୁ ଜଣକୁ ମଣିଷ ଭାବରେ ଜନ୍ମ ମିଳିଲା ଏବଂ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ପରି ଶାସ୍ତ୍ର ଜାଣିବାର ଆଗ୍ରହ ଆସିଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ, ଶୁଣିବା ପରେ, ଆମ ମନରେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଏବଂ ଗୀତାଜୀ ଆମ ଜୀବନରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ। ଜଣେ ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଣିକାରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଦେଖନ୍ତି, ଅନେକ ଜନ୍ମ ପରେ ହିଁ, ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ ଭଗବାନଙ୍କ ଶରଣରେ ଯାଆନ୍ତି | ତାଙ୍କ ଏବଂ ମୋ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହେନାହିଁ।

“ବାସୁଦେବଃସ ସର୍ବମିତି”, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ବାସୁଦେବଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି ଏବଂ ନିଜେ ମହାତ୍ମା ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଏକ ଛୋଟ ଆତ୍ମା ଈଶ୍ବରଙ୍କର ଏକ ଅଂଶ, କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ବା ମହାନ୍ ଆତ୍ମା ହେଉଛି ଭଗବାନଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ ଅଟନ୍ତି।

7.20

କାମୈସ୍ତୈସ୍ତୈର୍ହୃତଜ୍ଞାନାଃ(ଫ୍), ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେଽନ୍ୟଦେବତାଃ
ତଂ(ନ୍) ତଂ(ନ୍) ନିୟମମାସ୍ଥାୟ, ପ୍ରକୃତ୍ୟା ନିୟତାଃ(ସ୍) ସ୍ୱୟା॥20॥

ସେହି ସେହି କାମନା ଦ୍ବାରା ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଅପହୃତ ହୋଇଯାଇଛି, ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ପ୍ରକୃତି ବା ସ୍ବଭାବ ଦ୍ବାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଦେବତାମାନଙ୍କର ବିବିଧ ନିୟମ ଧାରଣ କରି ସେହି ଦେବତାଗଣଙ୍କ ଠାରେ ଶରଣ ପଶନ୍ତି।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କାମନା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଦୁର୍ବଳ ବା ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଇଛି, ସେମାନେ ନିଜସ୍ୱ ପ୍ରକୃତି ବା ସ୍ୱଭାବ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ, ବିଭିନ୍ନ ଦେବତାମାନଙ୍କର ନିୟମ ମାନନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଦେବତାମାନଙ୍କର ଶରଣରେ ଯାଆନ୍ତି। ଏହି ପ୍ରକାର କାମନା ବଶବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜ୍ଞାନ ହରାଇଥାନ୍ତି, ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଆଚ୍ଛାଦିତ ହୋଇଯାଏ। କାମନା ଓ ଇଚ୍ଛାଗୁଡ଼ିକର ଅଧୀନ ହୋଇ, ନିଜ ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ନିୟମ ଗ୍ରହଣ କରି, ସେମାନେ ଅନେକ ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିରେ ବ୍ୟସ୍ତ ବିଚଳିତ ହୋଇ ରୁହନ୍ତି।

ଭଗବାନ ଏବଂ ଦେବତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଉଛି ଭଗବାନ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ। ଦେବତାମାନେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରନ୍ତି। ଥରେ ଜଣେ

ଶିଷ୍ୟ ଭଗବାନ ବୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ,"ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଯେ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ଅତି ସହଜ। ତା'ହେଲେ କାହିଁକି ମୁକ୍ତି ମିଳୁନାହିଁ ?" ବୁଦ୍ଧ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ କହନ୍ତି ଯେ, ଆଜି ସେ ଦ୍ଵାରରୁ ଦ୍ଵାର ଭିକ୍ଷା ମାଗିବାକୁ ଯାଇ ପଚାରିବେ, ସେମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା କ'ଣ? କେହି ଜଣେ କୁହନ୍ତି "ମୁଁ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛି", କେହି କହେ "ମୋତେ ଚାକିରି ମିଳିଯାଉ", କେହି କେହି କହନ୍ତି "ମୋତେ ବିବାହ କରିବା ଇଚ୍ଛା ପୁରଣ ହେଉ", ଆଉ କେହି କେହି କୁହନ୍ତି "ମୁଁ ଏକ ପୁଅ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ।" ବୁଦ୍ଧଦେବ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ "କେତେ ଲୋକ ମୁକ୍ତି ଚାହୁଁଛନ୍ତି?" ସମସ୍ତଙ୍କର ନିଜର ଆକାଂକ୍ଷା ଅଛି, କେହି ମୁକ୍ତି ଚାହୁଁ ନାହାନ୍ତି। ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଚାହୁଁନାହୁଁ ଭଗବାନ କିପରି ଦେବେ?

7.21

ୟୋ ୟୋ ୟାଂ(ମ୍) ୟାଂ(ନ୍) ତନୁଂ(ମ୍) ଭକ୍ତଃ(ଶ୍), ଶ୍ରଦ୍ଧୟାର୍ଚିତୁମିଚ୍ଛତି
ତସ୍ୟ ତସ୍ୟାଚଲାଂ(ମ୍) ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ(ନ୍), ତାମେବ ବିଦଧାମ୍ୟହମ୍ ॥21॥

ଯେଉଁ ଭକ୍ତମାନେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସହକାରେ ପୂଜା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ସେହି ସେହି ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରତି ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ଦୃଢକରିଦିଏ।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ କହୁଛନ୍ତି ଯେ; ଭକ୍ତ ଯେଉଁ ବି ଦେବତାଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ସହିତ ପୂଜା କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ମୁଁ ସେହି ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା, ବିଶ୍ୱାସକୁ ଦୃଢ କରାଇଦିଏ।

7.22

ସ ତୟା ଶ୍ରଦ୍ଧୟା ୟୁକ୍ତଃ(ସ୍), ତସ୍ୟାରାଧନମୀହତେ
ଲଭତେ ଚ ତତଃ(ଖ୍) କାମାନ୍, ମୟୈବ ବିହିତାନ୍ହି ତାନ୍ ॥22॥

ସେହି (ମୋ ଦ୍ବାରା ଦୃଢ କରାଯାଇଥିବା) ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ସେହି ମନୁଷ୍ୟ ସକାମଭାବରେ ନିଜ ଉପାସ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କୁ ଉପାସନା କରେ ଏବଂ ତାର କାମନା ମଧ୍ୟ ପୂରଣ ହୁଏ। କିନ୍ତୁ ମୋ ଦ୍ବାରା ହିଁ ସେହି କାମନାପୂର୍ତ୍ତିର ବିଧାନ କରାଯାଇଥାଏ।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ କୁହନ୍ତି ଯେ; ମୋ ଦ୍ୱାରା ଦୃଢୀଭୂତ ହୋଇଥିବା ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ଦେବତାଙ୍କୁ କାମନାର ଫଳପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପୂଜା କରନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ ପୂରଣ ହୁଏ। ଯଦିଓ ସେହି ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କେବଳ ମୋ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସ୍ୱୟଂ ସେହି ଦେବତା ନୁହେଁ |

ଭକ୍ତ ଯେଉଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ସହିତ ପୂଜା କରନ୍ତି, ଭଗବାନ ନିଜେ ସେହି ଦେବତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବରଦାନ ପ୍ରଦାନ କରି, ସେହି ଦେବତାଙ୍କ ଉପରେ ଭକ୍ତଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଦୃଢ କରାନ୍ତି। ଏହା ହେଉଛି ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଉଦାରତା। ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରୁଥିବା ଦେବତାମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ଅଧିଷ୍ଠିତ ଦେବତା, ଯେଉଁମାନେ ଏହି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ପରିଚାଳିତ କରନ୍ତି । ବାୟୁ, ଅଗ୍ନି, ବରୁଣ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସରସ୍ୱତୀ, ଗଣେଶ ଇତ୍ୟାଦି ପରି। ବେଦରେ ସେମାନଙ୍କର ପୂଜାକୁ ସକାମ ପୂଜା ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି। ଭଗବାନ ସକାମ ଉପାସନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ବରଂ ନିଜେ ସେହି ଦେବତାଙ୍କ ରୂପରେ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

7.23

ଅନ୍ତବତ୍ତୁ ଫଲଂ(ନ୍) ତେଷାଂ(ନ୍), ତଦ୍ଭବତ୍ୟଲ୍ପମେଧସାମ୍
ଦେବାନ୍ଦେବୟଜୋ ୟାନ୍ତି, ମଦ୍ଭକ୍ତା ୟାନ୍ତି ମାମପି ॥23॥

କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ତୁଚ୍ଛ ବୁଦ୍ଧିଯୁକ୍ତ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ଆରାଧନାରୁ ନାଶବାନ୍ ଫଳ ମିଳେ। ଦେବଗଣଙ୍କ ଉପାସକ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ

ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ମୋର ଭକ୍ତମାନେ ମୋତେ ହିଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ କହନ୍ତି ଯେ, ତୁଚ୍ଛ ବୁଦ୍ଧି ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କୁ ସେହି ଦେବତାମାନଙ୍କର ପୂଜା ଆରାଧନାରେ ନାଶବାନ ଫଳ ହିଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁମାନେ ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଦେବଲୋକକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ମୋର ଭକ୍ତ ମତେ ହିଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ସ୍ୱଳ୍ପ ବୁଦ୍ଧିସମ୍ପନ୍ନ ମନୁଷ୍ୟ ଏହା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ଦେବାଦେବୀଙ୍କଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଫଳ ମଧ୍ୟ ସୀମିତ ଏବଂ ତାହାର ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତ ଅଛି। ଦେବାଦେବୀଙ୍କର ଫଳ ପ୍ରଦାନର ଏକ ସୀମା ରହିଛି। କାମନା ପୂର୍ତ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଦେବତାଙ୍କଠାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୁଏ, ସେହି ଦେବତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଭକ୍ତ ପହଞ୍ଚିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୁଏ। ପରନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ସେମାନେ ସେହି ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ, ଯିଏ ଅବ୍ୟୟ ଅଟନ୍ତି, ତାଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ପହଞ୍ଚି ଯାଆନ୍ତି। ଏହି ଜ୍ଞାନାଧିଷ୍ଠିତ ଭକ୍ତି ଅନନ୍ତ, ଏହା କେବେ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ, ଏହା ପରଂବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ସହିତ ଏକାକାର ଭାବ। ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱର୍ଗରେ ବାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହେବାମାତ୍ରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଫେରିଆସିବାକୁ ପଡିଥାଏ ।

ପିତାଙ୍କ କୋଳରେ ଉପବିଷ୍ଟ ହେବା ଚାହୁଁଥିବା ଧ୍ରୁବ ବିମାତାଙ୍କ ତିରସ୍କାର କାରଣରୁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କଲେ। ପ୍ରଥମେ ସେ ଫଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲେ, ତା'ପରେ ସେ ତୃଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲେ, ତତ୍ପଶ୍ଚାତ୍ ଜଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲେ, ଶେଷରେ ସେ କେବଳ ବାୟୁ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ରହି ପରିଶେଷରେ ସେ ବାୟୁ ମଧ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ। ତା'ପରେ ତ୍ରିଲୋକରେ ଏପରି ହାହାକାର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଯେ, ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରକଟ ହେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିଲା। ଧ୍ରୁବ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ," ମୋତେ ଏପରି ଏକ ସ୍ଥାନରେ ବସାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରୁ ମୋତେ କେହି ବି ହଟାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।"

ଧ୍ରୁବ ତାରା ଆଜି ବି ଏହାର ସାକ୍ଷ୍ୟ ରୂପେ ଦୃଶ୍ୟମାନ।

ଭଗବାନ କହନ୍ତି - ମୋର ଭକ୍ତ ହୁଅ। ମୋର ଭକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ କିଛି ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଧିକାରୀ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି - "ଯାହା ପାଇଛନ୍ତି, ତାହା ଭଗବାନ ହିଁ ଦେଇଛନ୍ତି " ଏହି ଭାବ।

ଦୁଃଖ ଆସୁ କି ସୁଖ, କୌଣସି କଷ୍ଟ ନାହିଁ। ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରେମ ତଥା ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ସବୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ତା'ପରେ ହିଁ ଭକ୍ତଙ୍କ ଗୃହ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଯାଏ।

7.24

ଅବ୍ୟକ୍ତଂ(ମ୍) ବ୍ୟକ୍ତିମାପନ୍ନଂ(ମ୍), ମନ୍ୟନ୍ତେ ମାମବୁଦ୍ଧୟଃ
ପରଂ(ମ୍) ଭାବମଜାନନ୍ତୋ, ମମାବ୍ୟୟମନୁତ୍ତମମ୍ ॥24॥

ମୁଁ ଅବ୍ୟକ୍ତ (ମନ ଓ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅତୀତ) ଅଟେ । କିନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧିହୀନ ମନୁଷ୍ୟ ମୋର ପରମ, ଅବିନାଶୀ ଓ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାବକୁ ନ ଜାଣି ମୋତେ ଅର୍ଥାତ୍ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟପରି ଶରୀରଧାରୀ ମନେ କରନ୍ତି।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ କହନ୍ତି ଯେ ବୁଦ୍ଧିହୀନ ମନୁଷ୍ୟ, ମୋର ପରମ, ଅବିନାଶୀ ଓ ସର୍ବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଜ୍ଞାନୀ, ମନ-ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଠାରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ, ମୋର ଅବ୍ୟକ୍ତ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ସଦୃଶ ଶରୀର ଧାରଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରେ । ଏହି ବୁଦ୍ଧି ହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ମାନେ, ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିର୍ବୋଧ ଥିଲେ, ବିଲକୁଲ ଶୂନ୍ୟ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ଟିକିଏ ଉପର ସ୍ତରକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଏପରି ଅଳ୍ପ ବୁଦ୍ଧିସମ୍ପନ୍ନ ଲୋକମାନେ, ମୋର ସବୁଠାରୁ ଅବିନାଶୀ ପରମ ଭାବକୁ ଜାଣି ନ ପାରି ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଧାରୀ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ଯିଏ ଯେପରି ବିବେଚନା କଲେ ସେ ସେପରି ଆକୃତି ବନାଇଲେ।

ଆମେ ଭାବୁଥିଲୁ ଯେ ଯଦି ଆମେ ଦୁଇଟି ହସ୍ତ ନିର୍ମାଣ କରିବୁ, ତେବେ ଏହା ଗଡବଡ ହୋଇଯିବ। ଭଗବାନ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ, ତେଣୁ ଆମେ ଚାରିଟି ହାତ ନିର୍ମାଣ କଲୁ। ଅତଃ ଆମେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଚାରିହାତିଆ ପରମେଶ୍ୱରରେ ପରିଣତ କଲେ। ଏହା ସବୁ ମନର ଖେଳ। କିନ୍ତୁ "ବାସ୍ତବରେ ମୋର ରୂପ ଏସବୁରୁ କିଛି ଭିନ୍ନ ଅଟେ ", ଏଠାରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧିହୀନ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି, ସେମାନେ ନିର୍ବୋଧ ନୁହଁନ୍ତି, ପରନ୍ତୁ ରସହୀନ ଅଟନ୍ତି। ମୂଳ ଭଗବଦ୍ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେହି ଜନ୍ମ ନେଇନାହାଁନ୍ତି।

ଆହୁରି ମଧ, ଅନ୍ୟ ଭିନ୍ନ ରୂପରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ । କିଛି ଲୋକ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସଗୁଣ ସାକାର ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଏବଂ କିଛି ଲୋକ ନିର୍ଗୁଣ ନିରାକାର ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ମନୁଷ୍ୟ ମାନେ ଭଗବାନଙ୍କ ସଗୁଣ ରୂପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯେମିତି ମୁଁ ଏବଂ ମୋ ରୂପ ସେହିଭଳି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତି ମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ଏମାନେ ସଗୁଣରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ମହାରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏମିତି ଅନେକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅଛି ଯେଉଁମାନେ ଭଗବାନଙ୍କ ସଗୁଣ ସ୍ୱରୂପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ବିବେଚକ ମହାଶୟଙ୍କ ଜଣେିକ ବନ୍ଧୁ ସ୍ୱାମୀ ସମର୍ଥଙ୍କର ସଗୁଣ ସ୍ୱରୂପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି। ସ୍ୱାମୀ ସମର୍ଥଙ୍କର ଏକଦା ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତି ମିଳିଗଲାରୁ ବିବେଚକଙ୍କ ମନରେ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ସ୍ମୃତି ଆସିଗଲା । ସେ ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ନେଇଗଲେ। ଯେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିମାଟିକୁ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତେ ସେ ଏହାକୁ ନେବାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଦେଇଥିଲେ। ସେ କହିଲେ "ନା, ମୁଁ ଏହାକୁ ଦେଖି ବି ପାରିବି ନାହିଁ" । ବିବେଚକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, "ତୁମେ ସ୍ୱାମୀ ସମର୍ଥଙ୍କର ଭକ୍ତ"। ସେ କହିଲେ,"ମୁଁ ତ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ସ୍ୱାମୀ ସମର୍ଥଙ୍କର ଭକ୍ତ, ଏ ତ ବସିଛନ୍ତି। ଠିଆ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଭୁ ଓ ବସିଥିବା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପନ୍ଥ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ । ଜଣେ ଅନ୍ୟକୁ ବା ପରସ୍ପରକୁ ଦେଖିବାକୁ ମଧ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ।" କିଏ ମୁରଲୀ ମନୋହରଙ୍କୁ ତ କେହି ଲଡ୍ଡୁ ଗୋପାଳରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି, କେହି ରାଧାଙ୍କୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି, କେହି ଯୋଗେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସୁଦର୍ଶନଧାରୀଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି।

କିଛି ଲୋକ ନିର୍ଗୁଣ ନିରାକାରର ସ୍ୱରୂପକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି। ସେମାନେ ମନ୍ଦିର ଯାଆନ୍ତି ହିଁ ନାହିଁ। ସେମାନେ କୁହନ୍ତି: ଭଗବାନ ସଚରାଚର ଅର୍ଥାତ୍ ସମଗ୍ର ସୃଷ୍ଟିରେ ବ୍ୟାପ୍ତ। ସେମାନେ ସଗୁଣ ସ୍ୱରୂପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ। ଭଗବାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ ସର୍ବତ୍ର ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଏବଂ ମନ୍ଦିର ନଯିବା ମଧ ଏକ ବିଶୃଙ୍ଖଳାରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ଆପଣ ସମଗ୍ର ଚରାଚରରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି, ତେବେ ସୃଷ୍ଟିରେ ଯିଏ ଚର ହୋଇ ଜନ୍ମ ବା ଅଚର ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି, ସେହି ପଥରରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ମଧ ଦେଖିବା ଉଚିତ୍ । ତେବେ ସେହି ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଭଗବାନ କାହିଁକି ଦର୍ଶନ ଦେବେ ନାହିଁ? ଏତାଦୃଶ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ବିଶୃଙ୍ଖଳା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା। ଇସଲାମ ମୂର୍ତ୍ତି ବିନାଶ ଭଳି କାମ କରିଥିଲା । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ମୂଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ମଧ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ। ସେମାନେ କାବାରେ ଥିବା ୩୬୫ଟି ପୃଥକ ପୃଥକ ମୂର୍ତ୍ତି ନଷ୍ଟ କଲେ କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ମତରେ ଈଶ୍ୱର ମୂର୍ତ୍ତିରେ ନାହାନ୍ତି, ସେ ରୂପହୀନ, ନିରାକାର।

ବାସ୍ତବରେ ଯଦି ଆପଣ ଭଗବଦ୍ଗୀତାକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବୁଝିଛନ୍ତି ତେବେ ପ୍ରଣାମ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା, ତଥା ଶରଣ ନେବା ଉଚିତ୍। ଏଥିରେ କିଛି ଅନ୍ତର ନାହିଁ, ସେ ହେଉଛନ୍ତି ପରମାତ୍ମା, ପରମ ସତ୍ତା। ଯେଉଁମାନେ ନିର୍ଗୁଣ ବିଶ୍ୱାସୀ ସେମାନେ ଏଥିରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ, ସେ ସର୍ବତ୍ର ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ଅଟନ୍ତି। କିଛି ଲୋକ କାହାରିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ - ନା ସଗୁଣକୁ ନା ନିର୍ଗୁଣକୁ। ସେମାନେ ଭଗବାନଙ୍କ ଠାରୁ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଦୂରେଇ ଯାଆନ୍ତି, ଯିଏ ଭଗବାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ପିଠି ଧରି ଠିଆ ହେବ, ତା'ର ଜୀବନରେ ଭଗବାନ କିପରି ପ୍ରକାଶ ଦେବେ? ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ଅନ୍ଧକାର ହିଁ ଅନ୍ଧକାର ରହିଛି।

7.25

ନାହଂ(ମ୍) ପ୍ରକାଶଃ(ସ୍) ସର୍ବସ୍ୟ, ଯୋଗମାୟାସମାବୃତଃ
ମୂଢୋଽୟଂ(ନ୍) ନାଭିଜାନାତି, ଲୋକୋ ମାମଜମବ୍ୟୟମ୍ ॥25॥

ଏ ଯେଉଁ ମୂଢ ଜନସମୁଦାୟ ମୋତେ ଅଜ ଓ ଅବିନାଶୀ ବୋଲି ଠିକ୍ ଭାବେ ଜାଣେ ନାହିଁ (ମାନେ ନାହିଁ), ଯୋଗମାୟାରେ ସମାବୃତ ହୋଇଥିବାରୁ ମୁଁ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ବିବେଚନ:-

"ଯେଉଁ ମୂଢ ବ୍ୟକ୍ତି ମୋ'ର ଅଜନ୍ମା ଏବଂ ଅବିନାଶୀ ଭାବକୁ ଠିକ୍ ରୂପେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଯୋଗ ମାୟାରେ ଭଲ ଭାବରେ ଆଚ୍ଛାଦିତ ହୋଇ ରହେ, ମୁଁ ସେଠାରେ ପ୍ରକଟ ହୁଏ ନାହିଁ"।

ଭଗବାନ ସ୍ୱୟଂର ମାୟାରେ ସ୍ୱୟଂକୁ ଆବୃତ କରି ରଖନ୍ତି। ତାଙ୍କର ଅଜନ୍ମା ତଥା ଅବିନାଶୀ ରୂପକୁ ଚିହ୍ନିବା ମୂଢ ଓ ଅଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର। "ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ପ୍ରକଟ ହୁଏ ନାହିଁ।"

ସୂର୍ଯ୍ୟ କେବେ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ। ସେ ଅଜନ୍ମା ଅଟନ୍ତି। ଆମେ ପିଠି ଦେଖାଇ ମୁହଁ ଫେରାଇ ନେଇଛୁ, ତେଣୁ ଆଲୋକ ବା ପ୍ରକାଶ ପାଇବୁ କେମିତି? ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ମଧରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ବୁଝିଥିଲୁ। ଏ ଯେଉଁ ପରଦା ଆଚ୍ଛାଦିତ ହୋଇଛି, ସେହି ପରଦାକୁ ହଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଅନ୍ୟଥା ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ ନାହିଁ। ଏହି ପରଦା କ'ଣ ? ମୋହ ଓ ମାୟାର ପରଦା। ଭଗବାନ ମଧ ସେଠାରେ ଲୁଚି ଯାଆନ୍ତି, ପ୍ରକଟ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ। ଏପରି ମୂଢ ବ୍ୟକ୍ତି (ଭଗବାନ ଏଠାରେ ବିଶ୍ୱାସ ନକରିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମୂଢ ବୋଲି କହିନାହାଁନ୍ତି) ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କୁ ପିଠି କରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, ତା'ଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କ କଥା କହୁଛନ୍ତି। ଅର୍ଥାତ୍ ସଚରାଚର ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ପରମ ସତ୍ତା ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ନିଜ ଅଜ୍ଞାନତା କାରଣରୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ। କହିବାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଏହା ହିଁ ଅଟେ।

7.26

ବେଦାହଂ(ମ୍) ସମତୀତାନି, ବର୍ତମାନାନି ଚାର୍ଜୁନ
ଭବିଷ୍ୟାଣି ଚ ଭୂତାନି, ମାଂ(ନ୍) ତୁ ବେଦ ନ କଶ୍ଚନ ॥26॥

ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଜାତ ହେବେ, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଁ ଜାଣେ। କିନ୍ତୁ ମୋତେ (ଭକ୍ତ ବ୍ୟତୀତ) କେହି ଜାଣେ ନାହିଁ।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହନ୍ତି, "ହେ ଅର୍ଜୁନ! ଅତୀତରେ(ଭୁତକାଳରେ) ଯାହା ଘଟିଯାଟଇଛି ତାହା ମୁଁ ଜାଣେ, ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଯାହା ଅଛି, ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଜୀବଜନ୍ତୁ ରହିବେ ତାହା ମଧ ମୁଁ ଜାଣେ, କିନ୍ତୁ ସେହି ସମସ୍ତ ଜୀବ ମାନେ ମୋତେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ। ଆସନ୍ତୁ ଏହା ସରଳତାର ସହ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା।

ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ପଞ୍ଚମ ମହଲାର ଗ୍ୟାଲେରୀରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ଆପଣ ତଳକୁ ଆସିଗଲେ। ସେ ହାତ ଦେଖାଇ କହିଲେ, "ଦେଖ, ମୁଁ ଆସିଛି, କିନ୍ତୁ ତୃତୀୟ ବନ୍ଧୁ ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚି ନାହାନ୍ତି। ନିମ୍ନରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଆସିନାହାଁନ୍ତି। ଉପରୋକ୍ତ ବନ୍ଧୁ କହିଲେ ଯେ ସେ ଆସିଛନ୍ତି, ସେ ଦୂରରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି। ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ। ଯାହା ତଳେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଭବିଷ୍ୟତ, ତାହା ଉପରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି। ଅତୀତ, ବର୍ତମାନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ଏହା କାଳ ସାପେକ୍ଷ (relative)। ଏମାନେ ପରସ୍ପରର ପରିପୂରକ ଅଟନ୍ତି। ଏହି ଅନୁଭୂତି ନିଜ ପାଇଁ ଅଟେ । ଭଗବାନ ତା'ଠାରୁ ବି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ, ସେ ଆଗକୁ ଦେଖିପାରନ୍ତି ତଥା ପଛକୁ ମଧ ଦେଖୁଛନ୍ତି। ଆପଣ ଭିତରୁ ଅନ୍ଧାର କରିଛନ୍ତି, ଦ୍ୱାର ବି ବନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି, ତେବେ ପ୍ରକାଶ କେମିତି ଆସିବ? ବାହାରେ ତ ପ୍ରକାଶ ହିଁ ପ୍ରକାଶ ରହିଛି। ସେହି କବାଟ ଖୋଲି ସେଠାରେ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ, ସେହି କବାଟ ଖୋଲିବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତିର ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଆପଣଙ୍କ ଆଖି ବନ୍ଦ ରହିବା ଉଚିତ।

'ଦିଶଶ୍ଚାନବଲୋକୟନ', ଏହା ଆମେ ଷଷ୍ଠ ଅଧାୟରେ ପଢି ଥିଲେ; ସବୁ ଦିଗ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ ଓ ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ପଡିବ। ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିବେ, ଆବୃତ୍ତ ମାୟାର ପରଦା ହଟିବା ଆରମ୍ଭ କରିବ। ଏହି ପରଦା ଭିତରୁ ବାହାର ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉଥିଲେ ମଧ ବାହାରୁ ଭିତର ଦେଖାଯାଉନାହିଁ। ପରଦା ଭିତରେ, ସେହି ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଭଗବାନ ଅଛନ୍ତି ଯିଏ ଆମକୁ ଦେଖିପାରିବେ, କିନ୍ତୁ ଜୀବମାନେ ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି, ତେଣୁ ସେମାନେ ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ଦେଖିପାରିବେ ନାହିଁ ଏଥିପାଇଁ ଏହି ପରଦା ହଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ସନ୍ଥ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱର ମହାରାଜାଙ୍କର ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଅଛି –

ଯେତେବେଳେ 'ଶରୀର ଓ ଅହଂଙ୍କାର' ର ପ୍ରେମ ମିଳନ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ 'ଇଚ୍ଛା' ନାମକ କନ୍ୟା ଜାତ ହୁଏ। ଇଚ୍ଛା, ଅର୍ଥାତ୍ କାମନା ବାସନା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ, ତା'ପରେ ସେ ବିବାହ କରେ। କେଉଁ ଜିନିଷ ସହିତ? 'ଦ୍ୱେଷ' ସହିତ। ଇଚ୍ଛା ଦ୍ୱେଷ ସହିତ ବିବାହ କରେ, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଯମଜ ସନ୍ତାନ ଜାତ ହୁଅନ୍ତି - 'ଦ୍ୱନ୍ଦ'ଏବଂ 'ମୋହ'। ଜେଜେବାପା ତାଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବାର କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି। ଜେଜେବାପା କିଏ? ସେହି ଜେଜେବାପା ହେଉଛି 'ଅହଂକାର'। ଏହା ତ ଏକ ଛୋଟ କଥା, କିନ୍ତୁ ଏହା ସତ୍ୟାନାଶ ଅଟେ। ଯେତେବେଳେ ଅହଂକାର ଆମ ଭିତରେ ଆସେ, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟା ଉପୁଜିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ।

ଭଗବାନ ଆହୁରି କହନ୍ତି -

7.27

ଇଚ୍ଛାଦ୍ୱେଷସମୁତ୍ଥେନ, ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱମୋହେନ ଭାରତ
ସର୍ବଭୂତାନି ସମ୍ମୋହଂ(ମ୍), ସର୍ଗେ ଯାନ୍ତି ପରନ୍ତପ ॥27॥

କାରଣ ହେ ଭରତବଂଶଜ ଅର୍ଜୁନ ! ଇଚ୍ଛା-ଦ୍ୱେଷଜନିତ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଓ ମୋହରେ ମୋହିତ ହୋଇ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ସଂସାରରେ ଅନାଦିକାଳରୁ ମୂଢତା ବା ଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି, ହେ ଭରତବଂଶୀ ଅରି ମର୍ଦ୍ଦନ ପରନ୍ତପ! ଇଚ୍ଛା ରାଗ ଦ୍ୱେଷରୁ ସୃଷ୍ଟ ଦ୍ୱନ୍ଦ ଓ ମୋହ ଗ୍ରସ୍ତ ଜୀବ ସଂସାରରେ ଅନାଦି କାଳରୁ ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ଲାଭ କରୁଛି। ଏହି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅ। ମନରେ ଏକା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ବିଚାର ଆସିପାରେ। ଆପଣଙ୍କୁ ଲାଗେ ଆମ ମନରେ ଏକ ସମୟରେ ହଜାର ହଜାର ବିଚାର ଆସେ, ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ। ଯେପରି ଚାଲୁଥିବା ପଙ୍ଖାର ଶହେ ପାତ ଲାଗିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ କିନ୍ତୁ ଗତି ଧିମା ହୋଇ ରହିଗଲାପରେ ତିନୋଟି ପାତ ଥିବା ଜଣାପଡେ। ପଙ୍ଖାର ପାତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ଫାଙ୍କ ଥାଏ ଯାହାଦ୍ୱାରା ପବନହୁଏ।

ଆପଣଙ୍କ ବିଚାର ଗୁଡିକର ଗତି ମଧ୍ୟ ତୀବ୍ର। ଯେତେବେଳେ ବିଚାର ଗୁଡିକର ଗତିକୁ ଧୀର କରିଦିଅନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଜଣାପଡେ ଯେ ଏକ ସମୟରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ବିଚାର ଆସେ। ଗୋଟିଏ ବିଚାର ଗଲେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିଚାର ଆସେ। ଗୋଟିଏ ବିଚାର ଠାରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିଚାର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ନିର୍ବିଚାର ହୋଇଥାଏ। ସେହି ନିର୍ବିଚାର ମନକୁ ନିର୍ବିକାର ଆଡକୁ ନେଇଯାଏ। ବିଚାର ସମାପ୍ତ ସହିତ ବିକାର ମଧ୍ୟ ଲୋପ ପାଇଯାଏ। ସେହିପରି ସଂସାର ଏବଂ ବୈରାଗ୍ୟକୁ ସମ ବିଚାର କରିଲେ ଅସ୍ଥିରତା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ସେ ବିବେକହୀନ ଅଜ୍ଞାନ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରେ ଓ ନିଜେ ନିଜ ସହ ଶତ୍ରୁବତ ଆଚରଣ କରି ନିଜକୁ କଷ୍ଟ ଦିଏ। ନିଜକୁ କଷ୍ଟ ନଦେବା ହେଉଛି ସନ୍ୟାସ। କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ,ଏପରି କଷ୍ଟ କରିଲେ ଭଗବାନ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ କି ?

ଭଗବାନ ନିଜେ କହିଛନ୍ତି;

अशास्त्रविहितं घोरं, तप्यन्ते ये तपो जना:। - ଅଶାସ୍ତ୍ର ବିହିତଂଘୋରଂ, ତପ୍ୟନ୍ତେ ୟେ ତପୋ ଜନାଃ’

ଶାସ୍ତ୍ର ବିଧି ବିନା ତପ ଆଚରଣ କରୁଥିବା ଲୋକ ଉତ୍ତପ୍ତ ହୋଇ ଜଳି ଯିବେ କିନ୍ତୁ ମୋତେ ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ।

शारीर माध्यम धर्म साधनम्। - ଶରୀର ମାଧ୍ୟମ ଧର୍ମ ସାଧନମ୍

ପ୍ରକୃତି ମାଧ୍ୟମରେ ଶରୀର ମିଳେ ଓ ତା ଭିତରେ ଭଗବାନ ରୂପଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି। ଶରୀରର ଅଧିକ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ପଡିବ। ସଂସାର ସହିତ ଶତ୍ରୁତା ଆଚରଣ କରିବା ବୈରାଗ୍ୟ ନୁହେଁ ସଂସାରକୁ ପ୍ରେମ କରିବା ହେଉଛି ବୈରାଗ୍ୟ। ମନରୁ ଶତ୍ରୁତା ଭାବ ଶେଷ ହୋଇଯାଉ। ମନରେ ଶତ୍ରୁତା ଭାବ ଥିଲେ ଭଗବାନ ମିଳନ୍ତିନି। ନିର୍ବୈରତା ଭାବର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ବିବେକ ଅଛି।

ସଂସାର ପାଇଁ ବୈରୀ (ଶତ୍ରୁତା) ଭାବ ରଖିଲେ ଆପଣ ରାବଣ ହୋଇଯିବେ, ରାମ ଆସିବେ ଓ ମାରିଦେବେ। କଂସ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ସହିତ ଶତ୍ରୁତା ଆଚରଣ କରିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ମାରିବାକୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଆସିବାକୁ ପଡିଲା। ଶିଶୁପାଳ ଭଗବାନଙ୍କୁ ତିରସ୍କାର କରୁଥିଲା। ଶହେ ଅପରାଧ କରିବାପରେ ଭଗବାନ ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ରରେ ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିଲେ। ଭଗବାନଙ୍କ ହାତରେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିବାରୁ ଶିଶୁପାଳକୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିଲା କିନ୍ତୁ ସଂସାର ସୁଖ ଭୋଗ କରିପାରିଲାନି। ପ୍ରେମରେ ଆନନ୍ଦ ମିଳେ। ପ୍ରେମରେ ହିଁ ଈଶ୍ୱର ପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ।

7.28

ୟେଷାଂ(ନ୍) ତ୍ୱନ୍ତଗତଂ(ମ୍) ପାପଂ(ଞ୍), ଜନାନାଂ(ମ୍) ପୁଣ୍ୟକର୍ମଣାମ୍
ତେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱମୋହନିର୍ମୁକ୍ତା, ଭଜନ୍ତେ ମାଂ(ନ୍) ଦୃଢବ୍ରତାଃ॥28॥

କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ପୂଣ୍ୟକର୍ମାମାନଙ୍କର ପାପ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି, ସେଭଳି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱମୋହରହିତ ମନୁଷ୍ୟ ଦୃଢବ୍ରତୀ ହୋଇ ମୋତେ ଭଜିଥାନ୍ତି।

ବିବେଚନ:

ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି ଯେଉଁ ପୁଣ୍ୟକର୍ମା ମନୁଷ୍ୟ, ନିଷ୍ପାପ, ନିର୍ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ, ନିର୍ମୋହ ଓ ଦୃଢମନା ହୋଇ ମୋର ଭଜନ, ପୂଜନ କରନ୍ତି। ଏହି ଦ୍ୱନ୍ଦାତୀତ ମାନେ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ଦୃଢବ୍ରତୀ ଭାବରେ ମୋର ପୂଜା, ଅର୍ଚ୍ଚନା କରନ୍ତି। ସେମାନେ ସୁଖ-ଦୁଃଖ, ମାନ-ଅପମାନର ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି। ତା’ଙ୍କ ଉପରେ ଏ ସବୁର କିଛି ପ୍ରଭାବ ପଡେନାହିଁ।

ଅଗକୁ ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି -

7.29

ଜରାମରଣମୋକ୍ଷାୟ, ମାମାଶ୍ରିତ୍ୟ ୟତନ୍ତି ୟେ
ତେ ବ୍ରହ୍ମ ତଦ୍ୱିଦୁଃ(ଖ୍) କୃତ୍ସ୍ନମ୍, ଅଧ୍ୟାତ୍ମଂ(ଙ୍) କର୍ମ ଚାଖିଲମ୍ ॥29॥

ଜରାବସ୍ଥା ଓ ମୃତ୍ୟୁରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯେଉଁମାନେ ମୋର ଆଶ୍ରିତ ହୋଇ ପ୍ରଯତ୍ନ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ସେହି ବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ, ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାତ୍ମକୁ ଓ ସମସ୍ତ କର୍ମକୁ ଜାଣି ଯାଆନ୍ତି।

ବିବେଚନ:-

ଯେଉଁମାନେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଓ ମୃତ୍ୟୁରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାପାଇଁ ମୋତେ ସ୍ମରଣ କରନ୍ତି ମୋର ଆଶ୍ରିତ ହୋଇ ପ୍ରୟାସ କରନ୍ତି ସେମାନେ ସେହି କର୍ମକୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମ୍ୟକୁ ଓ ସମସ୍ତ କର୍ମକୁ ବି ଜାଣିଯାଆନ୍ତି। ମୁଁ ସମତ୍ତ୍ୱ ଓ ଆତ୍ମତତ୍ତ୍ୱରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ, ମୋର ଶରୀରର ଯନ୍ତ୍ରଣା ମୁଁ ଭୁଲିଯାଏ। ସେହି କ୍ଷଣକପାଇଁ ନିଜର ସମସ୍ତ ସାଧନା ଦ୍ୱାରା ସମତ୍ତ୍ୱର ଭାବକୁ ଓ ଆତ୍ମତତ୍ତ୍ୱକୁ ଯିଏ ଆହରଣ କରେ ତାଙ୍କୁ କର୍ମ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ।

ଭଗବାନ ଶେଷ ଶ୍ଳୋକରେ କହିଛନ୍ତି -

7.30

ସାଧିଭୂତାଧିଦୈବଂ(ମ୍) ମାଂ(ମ୍), ସାଧିୟଜ୍ଞଂ(ଞ୍) ଚ ୟେ ବିଦୁଃ
ପ୍ରୟାଣକାଲେଽପି ଚ ମାଂ(ନ୍), ତେ ବିଦୁର୍ୟୁକ୍ତଚେତସଃ ॥30॥

ଯେଉଁମାନେ ଅଧିଭୂତ, ଅଧିଦୈବ ଓ ଅଧିଯଜ୍ଞ ସହ ମୋତେ ଜାଣନ୍ତି, ସେଭଳି ଯୁକ୍ତଚିତ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ଅନ୍ତକାଳରେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ହିଁ ଜାଣନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ମୋତେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି।

ବିବେଚନ:-

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି ଯେଉଁ ମନୁଷ୍ୟ ଅଧିଭୂତ, ଅଧିଦୈବ ଓ ଅଧିଯଜ୍ଞ ସହିତ ମୋତେ ଜାଣନ୍ତି, ମୋ ସହିତ ଯୁକ୍ତମନା ହୋଇ ରହନ୍ତି, ସେ ଶେଷ ସମୟରେ ମୋତେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି। ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଓ ମୃତ୍ୟୁର ଦୁଃଖରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାପାଇଁ ଯିଏ ଭଗବାନଙ୍କର ଶରଣାପନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି ସେମାନେ ପରମାତ୍ମା ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଜାଣନ୍ତି, ନିଜକୁ ଜାଣନ୍ତି ଓ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମକୁ ମଧ୍ୟ ଜାଣନ୍ତି।

'ଅଧିଭୂତ' - ସ୍ଥୂଳ ସୃଷ୍ଟି ବା ସକଳ ସଂସାର। ଏହି ଅନନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହେଉଛି ଅଧିଭୂତ, ଯେଉଁଠାରେ ତମୋଗୁଣର ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଥାଏ।

'ଅଧିଦୈବ' - ସକଳ ସଂସାରର ରଚୟିତା, ସୃଷ୍ଟି କର୍ତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମା, ଯିଏ ପ୍ରଧାନତଃ ରଜୋଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ।

'ଅଧିଯଜ୍ଞ' - ଅର୍ଥାତ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, ସର୍ବବ୍ୟାପକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷ୍ଣୁ।

ଏହି ତିନି ତତ୍ୱକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ। ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ଓ ମହେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଭଲଭାବରେ ବୁଝିପାରିଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ସହିତ ନିଜର ତାଦାତ୍ମ୍ୟ (ତାହା ସହିତ ଏକାକାର ହେବାର ଭାବ) ସାଧନ କରିପାରିବା। ତେବେ ଯାଇ ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣରୁ ନୂତନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରଚନା କରିପାରିବା।

पूर्णमदःपूर्णमिदं पूर्णात् पूर्णमुदच्यते । पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते॥

ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦମ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦଚ୍ୟତେ। ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ॥ - ଗୋଟିଏ ପୂର୍ଣ୍ଣରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପୂର୍ଣ୍ଣର ସୃଷ୍ଟି ହେବ, ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ରହିବ।

ଏହାସହିତ ଆଜିର ବିବେଚନ ସତ୍ର ଶେଷ ହେଲା। ସାଧକମାନଙ୍କର ମନରେ କଣ ଅଛି ଓ ସେମାନେ ଯାହା ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ସେସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ମାଧ୍ୟମରେ ଜାଣିବା।

ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତରୀ:

ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା :- ବିଦ୍ୟା ଦିଦି

ପ୍ରଶ୍ନ - ମୋକ୍ଷ ତ୍ୟାଗ କରି ବାରମ୍ବାର ଜନ୍ମ ନେବାକୁ, ଗୀତା ପଢିବାକୁ ଓ ପଢେଇବାକୁ ମୋ ମନ ହେଉଛି। ଏହା କଣ ଓ ଆପଣ ଏହାକୁ କିପରି ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି?

ଉତ୍ତର - ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ ଥିବାରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଏପରି ଲାଗୁଛି। ଆପଣଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ମନ ସହିତ ଯୋଡି ହୋଇ ରହିଛି। ଏହା କ୍ଷଣିକ। ଭଗବାନଙ୍କୁ ପାଇଗଲେ, ମୋକ୍ଷ ମିଳିଗଲେ ସ୍ଥାୟୀ ପରମାନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ। ଯେତେ ଯେତେ ଆପଣ ସାଧନାରେ ଉପର ସ୍ତରକୁ ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯିବେ, ସେତେ ଆପଣଙ୍କର ତାଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କର ଜ୍ଞାନ ବଢ଼ିଯିବ ଓ ଆପଣ ଏହି ଭଜନ (ଇତନା ତୋ କରନା ସ୍ୱାମୀ ଯବ ପ୍ରାଣ ତନସେ ନିକଲେ) ର ଅର୍ଥ ବୁଝିପାରିବେ।

ଓଁ ତତ୍ସଦିତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ଗୀତାସୁ ଉପନିଷତ୍ସୁ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ(ୟ୍ଁ) ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନସଂବାଦେ ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନଯୋଗୋ ନାମ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।।

ଏହି ପ୍ରକାର ଓଁ ତତ୍ ସତ୍ -- ଏହି ଭଗବତ୍ ନାମର ଉଚ୍ଚାରଣପୂର୍ବକ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ଓ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରମୟ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ଗୀତା ଉପନିଷଦରୂପେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଏବଂ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ସମ୍ବାଦରେ 'ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନଯୋଗନାମକ' ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ।

ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛୁ ଯେ ଆପଣଙ୍କୁ ବିବେଚନର ରଚନା ପଢି ଭଲ ଲାଗିଥିବ । ଦୟାକରି ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଲିଙ୍କ ମାଧମରେ ଆମକୁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଅବଗତ କରାନ୍ତୁ ।

https://vivechan.learngeeta.com/feedback/

ବିବେଚନ-ସାର ଆପଣ ପାଠ କଲେ, ଧନ୍ୟବାଦ !
ଆମେ ସମସ୍ତ ଗୀତା ସେବୀ , ଅନନ୍ୟ ମନରେ ପ୍ରୟାସ କରୁଛୁ ଯେ ବିବେଚନର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଦ୍ଧ କଳେବରରେ ପହଞ୍ଚୁ । ଏହାପରେ ମଧ କଥନୀ କିମ୍ବା ଭାଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ପାଇଁ ଆମେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥୀ ।

ଜୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ!
ସଂକଳନ- ଗୀତା ପରିବାର - ରଚନାତ୍ମକ ଲେଖନ ବିଭାଗ

ପ୍ରତି ଘରେ ଗୀତା, ପ୍ରତି କରେ ଗୀତା
Let's come together with the motto of Geeta Pariwar, and gift our Geeta Classes to all our Family, friends & acquaintances

https://gift.learngeeta.com/

ଗୀତା ପରିବାର ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଶୁଭାରମ୍ଭ କରିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତ ପୂର୍ବତନ ବିବେଚନର ୟୁଟ୍ୟୁବ ଭିଡିଓ ଏବଂ ପିଡିଏଫ୍ ଗୁଡିକୁ ବି ଦେଖି ଏବଂ ପଢି ପାରିବେ ।ଦୟାକରି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଲିଙ୍କର ଉପଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

https://vivechan.learngeeta.com/